

موزه و موزه داری در چین

علی اصغر شریعت زاده

موزه‌های چین، به نظر علاقه مندان امور فرهنگی می‌رسد، با این امید که ارشاد خوانندگان ارجمند مشوقی در جهت انتشار بقیه مطالب شود

ارزش آثار تاریخی در چین

آثار تاریخی چین بر اساس ارزش تاریخی علمی و هنری به ترتیب اهمیت به سه درجه تقسیم می‌شوند: در سطح کشور، در سطح استان، در سطح شهرستان. ۱- آثاری که در سطح کشور جای می‌گیرند، از اهمیت و ویژگی والایی برخوردارند. این آثار توسط شورای عالی کشور مشخص و از طریق دولت به مردم معرفی می‌شوند. تاکنون ۵۰۰ اثر باستانی از آثاری که در این طراز قرار دارند و در شمار آثار ملی محسوب می‌شوند،

۱- نسخه‌ای از آن در مرکز اسناد مدارک سازمان موجود است.

در اجرای مبادلات فرهنگی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین هیأتی از سازمان میراث فرهنگی مرکب از سیدعلی اصغر شریعت‌زاده معاون معرفی و آموزش سازمان، مهندس علی اکبر سعیدی‌گرگانی کارشناس مرمت بناهای تاریخی، ذبیح‌الله... خلوصی‌راد باستان شناس میراث فرهنگی خراسان و حسین آقاچانی کارشناس آثار هنری و معاون مرکز میراث فرهنگی استان اصفهان، از تاریخ ۱۳۶۶/۱۱/۲ به مدت ۱۶ روز راهی کشور چین شد.

در طول این مدت از آثار تاریخی و موزه‌های کشور چین (شهر ممنوعه، موزه تاریخ طبیعی چین، مسجد نیوجیه، دیوار بزرگ چین، معبد کنفوسیوس، موزه انقلاب چین محل اولین جلسه حزب کمونیست، مسجدی در شانگهای، موزه شانگهای موزه محلی شانگهای، موزه نانجینگ، موزه محلی نانجینگ، حصار شهر نانجینگ، گورستان اولیه پادشاه سلسله مینگ، آرامگاه دکتر سون یات‌سن معبد بودایی لینگگو، موزه شورشیان تایپینگ تنگو، پل نانجینگ، محله قدیمی گویوان، موزه استان شانگی، حصار شهر شی آن، مسجد بزرگ شی آن، برج بودایی شهر شی آن، موزه گورستان اولین پادشاه سلسله چین، موزه شهر لینگتون موزه بانپو و ... در شهرهای «پکن»، «شانگهای»، «نانجینگ» و

«شی آن» دیدار کردیم. هر چند برنامه‌های این دیدار بسیار فشرده و زمان کوتاه بود، حداکثر تلاش خود را کردیم تا با مشاهده موزه و آثار متنوع، کسب اطلاعات از مسئولان موزه‌ها، استفاده از اسناد و مدارک موجود و حتی مصاحبه با مسئولان ذیربط به ویژه نشستی که در آخرین روز اقامت ما در چین، در محل «شهر ممنوعه» با مقامات آثار تاریخی وزارت فرهنگ چین به عمل آمد گزارش نسبتاً جامعی مشتمل بر ۱۰۳ صفحه همراه با عکس و طرح تهیه کنیم. به سفارش عزیزان دست اندر کار مجله موزه‌ها موارد اساسی آن گزارش در باره

است و توسط یونسکو به ثبت رسیده‌اند و عبارتند از:

- ۱- دیوار چین
- ۲- موزه آدمک
- ۳- قصر باستانی یا شهر ممنوعه
- ۴- غار پکن در حومه جنوب غربی پکن
- ۵- غار سنگی دنخوان در استان گن سو

انواع موزه

بر اساس اظهار نظر مقامات موزه‌داری چین، در حال حاضر بالغ بر ۷۷۷ موزه در سراسر این کشور وجود دارد، که هر ساله مورد باز دید میلیونها باز دید کننده خارجی و داخلی قرار می‌گیرند. موزه در کشور چین سه نوع است:

- ۱- موزه‌های عمومی
- ۲- موزه‌های ویژه
- ۳- موزه‌های یادبود

هر کدام از این سه نوع نیز به دسته‌های گوناگونی تقسیم می‌شود.

از طریق رسانه‌های همگانی و در مقاطع زمانی گوناگون به عموم مردم معرفی شده‌اند، به طوری که از مسئولان محترم موزه‌های چین شنیدم، دولت در صدد است بازهم آثار تاریخی دیگری را که دارای این درجه از اهمیت باشند شناسایی و معرفی کند، تا مردم بیش از پیش با این آثار آشنا شوند و در حفظ و نگهداری آنها مشارکت مستقیم کنند.

۲- آثاری که درجه دوم اهمیت را دارند و در سطح استان سنجیده می‌شوند، و مشخصات آنها توسط مقامات ذیربط در استان اعلام می‌شود. تاکنون ۳۵۰۰ محل تاریخی با مرتبت استانی، در استانهای مختلف کشور چین شناسایی، بررسی و معرفی شده است.

۳- آثاری که از اهمیت در سطح شهرستان برخوردارند، توسط مسئولان ذیربط شهرستانها شناسایی و به مردم معرفی می‌شوند، تعداد این آثار در سطح کشور چین بسیار زیاد است.

همچنین در کشور چین پنج محل تاریخی بسیار مهم وجود دارد که دارای ارزش تاریخی و فرهنگی جهانی

موزه‌های عام بر حسب موضوع دارای انواع زیر است:

۱- موزه‌های تاریخی

۲- موزه‌های طبیعی

۳- موزه‌های توسعه سوسیالیزم و آنچه بعد از آزادی

چین انجام شده است.

موزه‌های خاص نیز انواع گوناگونی دارند.

مهمترین موزه خاص چین، موزه قصر باستانی یا شهر ممنوعه، واقع در پکن پایتخت چین است. موزه آدمک در شهر شی آن، موزه اپرا، موزه آداب و رسوم، موزه ذغال، موزه نخ ریزی (نزدیک شهر نانجینگ)، موزه ابرایشم، موزه چای، موزه گلدوزی، موزه تمبر، موزه نمک (در استان سی چوان، در شهر کوچکی به نام چیزگن. چون در این منطقه نمک زیاد است و بیشتر نمک مصرفی چین مرکزی از آن منطقه به دست می آید. متادیری از این نمک از اقلام صادراتی چین است).

از بین موزه‌های خاص می توان از دو موزه بزرگ یاد کرد:

یکی موزه ذوب مس در استان «خوبه» است. سابقه تاریخی ذوب مس در این منطقه بسیار کهن و به حدود سه هزار سال می رسد. در این موزه، بازدیدکننده تکنولوژی پیر ذوب مس را در آن دوره تاریخی به وضوح مشاهده می کند.

دیگری موزه تاریخ طبیعی حیوانات است. در این موزه، سنگواره‌های حیواناتی که میلیونها سال پیش زندگی می کرده اند، مانند ماموتها، دایناسورها و جز آنها، به نمایش گذاشته شده است. این موزه در استان سی چوان، در شهری به نام جی گن واقع است. در طول سال ۱۹۸۶ میلادی، این موزه یک میلیون نفر بازدید کننده داشته است.

موزه‌های یادبود نیز دونهند:

۱- موزه یاد بود شخصیت‌های تاریخی

۲- موزه یاد بود وقایع تاریخی

جنگ تریاک سال ۱۸۴۰، نقطه مهمی در تاریخ کشور چین محسوب می شود، و از آن تقریباً به عنوان یک مبداء تاریخی نام می برند، چنانکه پاره‌ای حوادث

را به قبل از آن و پاره‌ای دیگر را به بعد از آن نسبت می‌دهند.

موزه‌ها در چین از لحاظ کشوری به دو دسته تقسیم می‌شوند:

موزه‌های ملی
موزه‌های محلی

در موزه‌های ملی، که در واقع، بیانگر تاریخ تمام کشورند، اشیای همگانی متعلق به کشور نشان داده می‌شود.

موزه‌های محلی که تاریخ همان محل و همان منطقه را نشان می‌دهد، معمولاً به نام همان شهر معروف است که موزه در آن جای دارد.

نحوه جلب همکاری مردم با موزه‌ها

اشیایی که در موزه‌های مختلف چین دیده می‌شوند، معمولاً به سه طریقه گردآوری شده‌اند:

۱- اشیایی که بر اثر توسعه عملیات عمرانی و اقتصادی و نیز از حفاریهای باستان شناسی به دست آمده‌اند.

۲- اشیایی که دولت از مردم خریداری کرده و می‌کند.

۳- اشیایی که در دست مردم پراکنده‌اند و سازمانها و ارگانهای ذیربط به وسیله گروههای پژوهشی که در اختیار دارند با دارندگان آنها وارد مذاکره می‌شوند و در نهایت آنها را متقاعد می‌کنند که شیء را به موزه‌های کشور اهدا کنند.

نکته با اهمیت این است که مقامات مسئول دولت، با تدابیری خاص اعتماد مردم را به خود جلب کرده‌اند تا جایی که بسیاری از مردم ترجیح می‌دهند اشیای خود را به موزه‌ها هدیه کنند. مردم چین نیک دریافته‌اند که نگهداری شیء در محلی که کاملاً از آن حفاظت می‌شود، و به منافع ملی کشورشان کمک می‌کند به مراتب ارزشمندتر است تا آن را در گوشه‌ای نگه‌دارند و دست به دست کنند. افرادی نیز که شیئی را در نزد خود نگه می‌دارند، وصیت می‌کنند که پس از مرگشان، آن شیء به موزه‌های کشور اهدا شود.

مردم چین به آثار تاریخی کشورشان علاقه فراوان دارند و در نهایت برای کشورهای خارجی حساب

جداگانه‌ای باز می‌کنند. هدیه‌ای مفرغی با ارزش تاریخی فراوان، در موزه «شانگهای» دیدیم. این شیء که به حدود ۲۹۰۰ سال قبل تعلق دارد، مفرغی است که پیر زنی آن را به موزه «شانگهای» اهدا کرده است که اسلاف این پیر زن آن را در زمان جنگ از استان «سنگ سی» به زادگاه خود آورده‌اند. ژاپنی‌ها بارها کوشیدند تا آن ظرف مفرغی را به هر طریقی که ممکن باشد از چنگ پیر زن در آورند؛ امریکایی‌ها از سال ۱۹۵۰ به بعد، می‌خواستند آن شیء را در برابر سی کیلو طلا یا یک خانه مدرن صاحب شوند. پیر زن زیر بار پیشنهادات به ظاهر دلفریب اینان نرفت و سرانجام آن را به موزه «شانگهای» هدیه کرد. نام این پیر زن «پن دیو» است.

دولت گذشته از برنامه‌های عمومی که مردم را به همکاری دعوت می‌کند، در زمینه اهدا اشیای تاریخی به موزه‌ها، از سیاستی تشویقی پیروی می‌کند، و به طرق گوناگون صاحبان اشیای اهدایی را تشویق می‌کند. مسئولان موزه‌ها، برای تشویق مردم به اهدای اشیای تاریخی، شیوه‌های زیر را به کار می‌گیرند:

به هدیه کننده مدال تشویق می‌دهند.

صاحب شیء را در جلسه حزبی دعوت می‌کنند و در ضیافتی عمل او را تحسین می‌کنند.

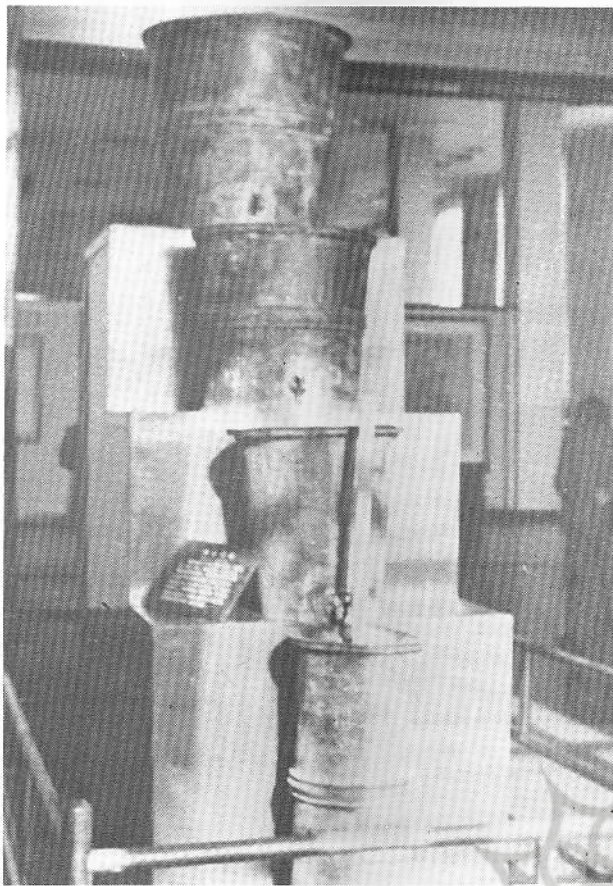
شیء اهدایی را در موزه می‌گذارند و نام اهداکننده و در مواردی هم زندگینامه مختصر وی را در کنار آن می‌نویسند.

چنانچه شیء اهدایی از ارزش تاریخی و هنری والاّی برخوردار باشد، مقاله بلند بالایی در باره آن شیء و صاحبش در روزنامه‌ها و مجلات کشور چاپ می‌کنند و در نهایت چنان می‌کنند که عمل اهدا به موزه‌ها وسیله تفاخر به حساب آید.

در مقاطع مختلف زمانی، اشیای اهدایی به موزه‌های کشور با مشخصات فنی و نام اهداکننده همراه با عکس و تفصیلات لازم آن اشیا را در کتابی چاپ می‌کنند.

نمایش اشیای اهدایی در مناطق گوناگون کشور، وسیله مناسبی برای تشویق مردم به اهدای اشیای تاریخی به موزه‌هاست. در چند ساله اخیر دو نمایشگاه در استانهای «ججیانگ» و «جیانگ سو» برپا شد که تمام

اشیای درون آنها اهدایی بود. به گفته مسئولان موزه داری کشور چین مردم تاکنون حتی المقدور به موزه‌های کشور کمک کرده‌اند. چینی‌ها معتقدند که با برنامه‌های یاد شده این همکاری در آینده نیز همچنان تداوم خواهد داشت. در این جا به نمونه‌ای اشاره می‌کنیم در موزه تاریخ طبیعی چین واقع در پکن پیش از این ۷۰۰۰۰۰ شیء وجود داشته، که هم اکنون به ۹۰۰۰۰۰ قلم رسیده است. حدود ۲۰۰۰۰۰ شیء این موزه اهدایی است و نشان دهنده همکاری قابل تقدیر مردم با موزه‌های کشور است (در این موزه آثار تاریخی ارزشمندی به نمایش گذاشته شده که قدمت برخی از آنها به ۱/۷۰۰۰۰۰ سال قبل از میلاد مسیح می‌رسد).

راههای افزایش درآمد موزه‌ها

در کشور چین، نه تنها موزه‌ها جدا از سایر فعالیتهای اقتصادی و اجتماعی این کشور نیستند، بلکه یکی از حلقه‌های حیاتی این زنجیره‌اند. موزه‌ها با جلب توریست، جاذبه‌های تولیدی کشور را به جهان خارج عرضه و در جلب سرمایه‌های خارجی نقش به‌سزایی ایفا می‌کنند، که با سیاست درهای بازی که اخیراً دولت چین در پیش گرفته است هماهنگی کاملی دارد. همان طور که اشاره شد، موزه‌ها کانالهایی هستند که از طریق آنها، دستگاه حاکمه چین، جهان بینی خود را به طور گسترده در جامعه تبلیغ می‌کند و برای شکل دادن به جامعه از موزه‌ها و نشانه‌های فرهنگی آن یاری می‌گیرد. از این رو، گذشته از اثرات فرهنگی گسترده‌ای که ایجاد و تنوع موزه‌ها برای دولت چین دارد، از لحاظ اقتصادی هم نقش عمده‌ای را به عهده دارند. یک موزه متوسط در شانگهای، در سال ۱۹۸۶، حدود ۷۰۰۰۰۰ یوان در آمد داشته است، که تقریباً نیمی از هزینه‌های موزه را تأمین کرده است. البته دولت راههای دیگری هم برای کسب درآمد دارد که از آن جمله است چاپ و عرضه کتاب، کاتالوگ، کارت پستال، بروشور و اسلاید. از خدمات جنبی موزه‌ها، می‌توان به کارگاههای مرمت آنها اشاره کرد. کسانی که اشیای عتیقه و تاریخی دارند و صدمه‌ای به آنها وارد شده است، برای مرمت آن به موزه‌های مهم شهرها مراجعه می‌کنند و دولت با دریافت وجه مناسبی، شیء آنان را مرمت می‌کند. از

دیگر راههای مهم درآمد موزه‌ها فروشگاههای متعدد اشیای هنری است، که در جوار موزه‌ها مستقرند. در این فروشگاهها انواع و اقسام صنایع دستی چین به فروش می‌رسد و یکی از راههای منابع مهم ارزی چین به حساب می‌آید.

امکانات موزه محدود و کارمندان آن کم است از این رو پاره‌ای از کتابها که باید با چاپ نفیس عرضه شوند با همکاری کشورهای ژاپن، انگلیس، امریکا و آلمان چاپ و در کشور به فروش می‌رسند.

از دیگر شیوه‌های جلب درآمد موزه‌ها برپایی نمایشگاههای فصلی خارج از کشور است که ارز قابل توجهی را به کشور جذب می‌کند.

برنامه‌هایی برای جلب توریست

کشور چین با توجه به تمدن باستانی و آثار و بناهای با ارزش، همواره مورد توجه مردم کشورهای گوناگون بوده است. از سال ۱۹۷۸ میلادی، که سیاست درهای باز از سوی دولتمردان چین اعمال گردید، درآمد ناشی از صنعت توریسم، به طور بی سابقه‌ای افزایش یافت،

تعداد بازدید کننده، در اثر رفت و آمد دست کم صدماتی به کف ساختمانها وارد می‌آورند و به تدریج کف آنها را می‌سایند. متأسفانه به همین علت زیانهای نیز به بناهای تاریخی وارد می‌شود، ناگفته نماند که مسئولان هم با تلاش زیاد، در کمتر کردن این ضایعات می‌کوشند - برای تقلیل ضایعه‌ی ساییده شدن کف، قیمت بلیط ورودی شهر ممنوعه را افزایش داده‌اند، تا از تعداد بازدید کنندگان داخلی و خارجی بکاهند.

افزایش بهای بلیط، به طرز بی سابقه‌ای از شمار بازدید کنندگان کاسته است؛ بر اثر اعمال این سیاست، یازده میلیون بازدید کننده سال ۱۹۸۶، در سال ۱۹۸۷ به ۹ میلیون نفر رسیده است.

برای حفاظت بیشتر از بناهای تاریخی، تدابیر جدیدی نیز اعمال می‌شود تا از تعداد بازدید کنندگان چینی بکاهند. در قسمتهایی از محلهای بازدید، برای همگان محدودیت قایل می‌شوند، مثلاً در جلو کاخهای درون شهر ممنوعه، نرده‌هایی کشیده‌اند تا بازدید کنندگان از پشت آنها درون کاخ را ببینند. پرازدحام‌ترین

به طوریکه این افزایش هر ساله با رشد بیست درصد مواجه بوده است. بناها و آثار تاریخی به عنوان پل ارتباطی به حساب می‌آیند تا جایی که توریسم و منفعتی که از آن حاصل می‌شود، به صورت صنعتی با بازده فراوان برای کشور چین در آمده است. ایجاد هتل‌های بسیار عالی و جذب جوانان چینی به حرفه هتلداری، نشان می‌دهد که دولت در کنار کشاورزی و صنعت، معیشت پر ثمر دیگری را برای کشور فراهم آورده است که حداقل بخشی از جوانان را که به سایر رشته‌های اقتصادی روی نمی‌آورند، به خود جذب می‌کند.

رقم بازدید کنندگان از موزه‌های چین بی سابقه است. طبق اظهار نظر مقامات مسئول در سال ۱۹۸۶، هفتاد میلیون نفر از موزه‌ها و بناهای تاریخی چین بازدید کرده‌اند.

از جمله محلهایی که بازدید جهانگردان از آن حتمی است، قصر باستانی یا شهر ممنوعه است، که در سال ۱۹۸۶ یازده میلیون بازدید کننده داشته است. این

چین را نبیند، قهرمان به حساب نمی آید». به طور کلی توریستهای خارجی بیشتر از آثار تاریخی باستانی شهرهای «پکن» و «شی آن» که از شهرهای قدیمی و با ارزش تاریخی اند بازدید می کنند. شهر «شی آن» پایتخت یازده سلسله تاریخی بوده است و موزه «آدمک» آن از عجایب جهان به شمار می آید. دولت در فکر ایجاد و تشکیل موزه جدیدی در این شهر است که هزینه آن بالغ بر صدها میلیون «یوان» می شود.

نحوه ایجاد تفاهم در چین

بر اساس آخرین اطلاعات به دست آمده، جمعیت چین یک میلیارد و هفتاد و پنج میلیون نفر است که تقریباً یک پنجم جمعیت دنیاست. نزدیک به ۹۳ درصد مردم این کشور از نژاد «هان» و بقیه از ۵۵ نژاد و قومیت دیگر از جمله مسلمان است و بیشتر آنان در ماورای دیوار بزرگ چین سکونت دارند.

در گذشته، دولت با اقلیتهای ملی، مشکلات نژادی، زبانی، مذهبی و آیینی زیادی داشته است، و حتی گاهی به نا آرامی کشیده می شده است. لهجه «ماندارین» زبان رسمی کشور است و دیگر زبانهای اقلیتهای چینی مشکلاتی را برای پکن به همراه داشته که دولت تلاش زیادی می کند تا لهجه ماندارین را در سراسر کشور تعمیم دهد.

تراکم جمعیت ظاهراً بزرگترین مسئله دولت است، و از سال ۱۹۸۰ اقدامات جدی برای کنترل جمعیت به عمل آمده و قانون «هر خانواده یک فرزند» را با تدابیر و تشویقهای مؤثری به مورد اجرا گذاشته اند. دولت، در سال ۱۹۸۴، برای ایجاد تفاهم ملی و تخفیف

زمان توریستی کشور، بر اساس آخرین اطلاعات به دست آمده، از اول آوریل تا آخر جولای (۱۲ فروردین ماه تا ۹ مردادماه) است و کمترین تعداد بازدیدکنندگان از ماه دسامبر تا ماه مارس (۱۰ آذر ماه تا ۱۲ فروردین ماه) است.

دولت برای جلب توریست، دست به اقدامات دامنه داری زده است: پس از آزادی چین، فقط ۳۸ موزه در این کشور وجود داشته و در سال ۱۹۷۶ در سراسر کشور ۳۰۰ موزه دایر بوده است. در حال حاضر، این رقم به ۷۷۷ موزه رسیده است. توسعه موزهها گواه بارزی بر آن است که دولت یکی از منابع ایجاد اشتغال را توسعه و گسترش توریسم در کشور می داند.

بین دستگاههای کشور با توجه به سیاست درهای باز و سیاست جلب توریست هماهنگی کاملی وجود دارد، به حدی که اداره صنایع توریستی، به شدت از ایجاد موزههای جدید حمایت می کند، و در راه تقویت بنیه مالی آنها می کوشد. از آن جمله است موزه چای در استان خان جو که با هزینه اداره صنایع توریستی برپا شده است.

بیشترین توریستهایی که از چین دیدن می کنند، به ترتیب از کشورهای هنگ کنگ، ماکائو، ژاپن، آمریکا و کشورهای اروپایی اند و اغلب آنان که به پکن می آیند حتماً از قصر باستانی «شهر ممنوعه» و قصر زیرزمینی و «دیوار چین» بازدید می کنند. این آثار تاریخی، در جهان بی نظیر و دارای شهرت فراوانند.

تبلیغات وسیعی در باره این بناها در سطح شهر دیده می شود. تابلویی در چند کیلومتری دیوار چین نصب شده است که بر روی آن چنین نوشته اند: «کسی که دیوار

حساسیت اقلیتهای قومی، رسماً اقلیتهای ملی را از این سیاست مستثنی کرد. بنا بر این کشوری با جمعیت یاد شده و با وسعتی قریب ۹/۶ میلیون کیلومتر مربع و بیش از دو هزار استان و فراتر از ۵۵ ملیت گوناگون در تمامی زمینها، از جمله موزه‌های کشور، که حلقه واسطه بین فعالیتهای اقتصادی و فرهنگی به حساب می‌آید، به عنوان یکی از مؤثرترین ابزار تفاهم ملی استفاده می‌کند. در شهرها و استانهای خود مختار اغلب اشیا و آثاری در موزه‌ها نمایش داده می‌شود، که مربوط به اقلیتهای همان منطقه است و به موازات آن، تعدادی اشیا ملی و سمنبلهای مشترک چین، که به تفاهم ملی کمک می‌کند به نمایش در می‌آید. در موزه فرهنگ اقلیت منطقه، در استان «چینگ‌های» نه تنها اشیا اقلیت آن منطقه به نمایش گذاشته شده، بلکه ارتباط بین دو اقلیت همجوار، به نامهای «خن» و «جانگ» نشان داده شده است.

موزه فرهنگ اقلیتهای موزه‌های موقت است که بسیار مورد توجه قرار گرفته و به کاهش حساسیتهای قومی کمک فراوان کرده است مقامات ذیربط عیناً «موزه فرهنگ اقلیتهای» را در پکن به نمایش گذاشتند. به تبع استقبال و پی‌آمدهای مثبت فرهنگی آن، دولت چین مصمم است موزه اقلیتهای را در پکن، با مقیاسی بزرگ که بتواند خصوصیات مشترک بیش از پنجاه و پنج اقلیت قومی را به نمایش گذارد برپا کند).

گذشته از این، بخشی از غرفه‌ها بویژه غرفه‌های پایانی موزه‌های ملی را به اقلیتهای قومی اختصاص می‌دهند و در پای هر شیء تاریخی، نام همان قوم را می‌نویسند. اعضای این اقلیتهای پس از بازدید، با احساس اغنا شده‌ای موزه را ترک می‌کنند. البته ترتیب گذاشتن اشیا و طبقه بندی آنها، بر اساس القای تفکر واحدی در جهت توسعه تکنولوژی کل کشور است و فرد بازدید کننده اقلیت قومی، هم به اهمیتی که به خودش و قومش در آن موزه داده‌اند افتخار می‌کند و هم در مجموع، تاریخ سراسر مناطق کشورش را می‌بیند، نه جهت گیری خاص و از پیش تعیین شده‌ای را.

بنا بر این، بازدید کننده را به طریق بسیار ماهرانه‌ای متقاعد می‌کنند که مردم کشور، از هر اقلیت، نژاد، زبان، مذهب و ... که باشند، در تاریخ و توسعه تکنولوژی

چین نقشی به عهده داشته‌اند که در خور توجه است. البته جز موزه تاریخ طبیعی پکن، موزه‌های چند استان دیگر که مورد بازدید قرار گرفت، اشیا اقلیت ملی همان استانها را به نمایش می‌گذاشتند و به این زمینه اهمیت می‌دادند که نمایش آن اشیا به فرهنگ پویای جامعه لطمه نزند و به وجوه افتراق خرده فرهنگها و شیوه برخورد آنان با دولت وقت نپردازد.

مسئول موزه شانگهای می‌گفت که در سال ۱۹۸۶، نمایشگاهی در شانگهای برپا شد که عمده اشیا به نمایش در آمده آن عبارت بود از اسلحه‌های گوناگون، وسایل و ابزار موسیقی، زینت آلات و ... مربوط به چهل اقلیت قومی مناطق گوناگون بود.

از موزه‌های استانهایی که بازدید کردیم، می‌توان موزه شانگهای را نام برد که در آن اشیا اقلیتهای را ندیدیم. مسئول موزه شانگهای می‌گفت که اقلیت مهمی در شانگهای به طور مستمر ساکن نبوده است. البته گاهی گروههای قومی به شانگهای آمده و رفته‌اند، ولی هرگز جای ثابتی در شانگهای نداشته‌اند. بنا بر این، اقلیتهای قومی نقشی در توسعه اقتصاد و به طور کلی تاریخ مردم شانگهای به عهده نداشته‌اند، تا در موزه ذکر از آنان به میان آید یا اشیا متعلق به آنها به نمایش گذاشته شود.

نکته مهمتر آنکه اشیا را از اقلیتهای قومی انتخاب و در موزه‌ها به نمایش گذاشته‌اند، که انواع آنها نیز در بین کلیه خرده فرهنگها باشد، به طوری که هر اقلیتی آن را در میان قوم خود نیز جستجو کند و بیابد. اغلب از سمنبلها و نقش و نگارهایی نیز کمک گرفته می‌شود که نمود و نمادی ملی و میهنی است و جایگاه ویژه‌الایی بین مردم دارد، از جمله نقش «اژدها». در کلیه مراکز فرهنگی که در شهرهای پکن، نانکن، شی‌ان و شانگهای مورد بازدید قرار دادیم، این نقش را بر در و دیوار می‌دیدیم. مردم چین اژدها را سمنبل شادی و شادمانی و سلامتی می‌دانند.

برای آشنایی با تعدادی از نقشها بر روی اشیا، مناسب است نقشهای روی مفرغ در موزه شانگهای را که نقش حیوانات زمینی و دریایی و آدمهای خیالی‌اند، ببینیم.